

HANFA
HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

Na tankom ledu: Kako klimatski rizici mijenjaju tržište osiguranja?

dr. sc. Ante Žigman
Predsjednik Upravnog vijeća Hanfe

Opatija, 15. svibnja 2025.

**Recentna
kretanja &
rizici**

**Klimatski
rizici &
tržište
osiguranja**

HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANIJSKIH USLUGA

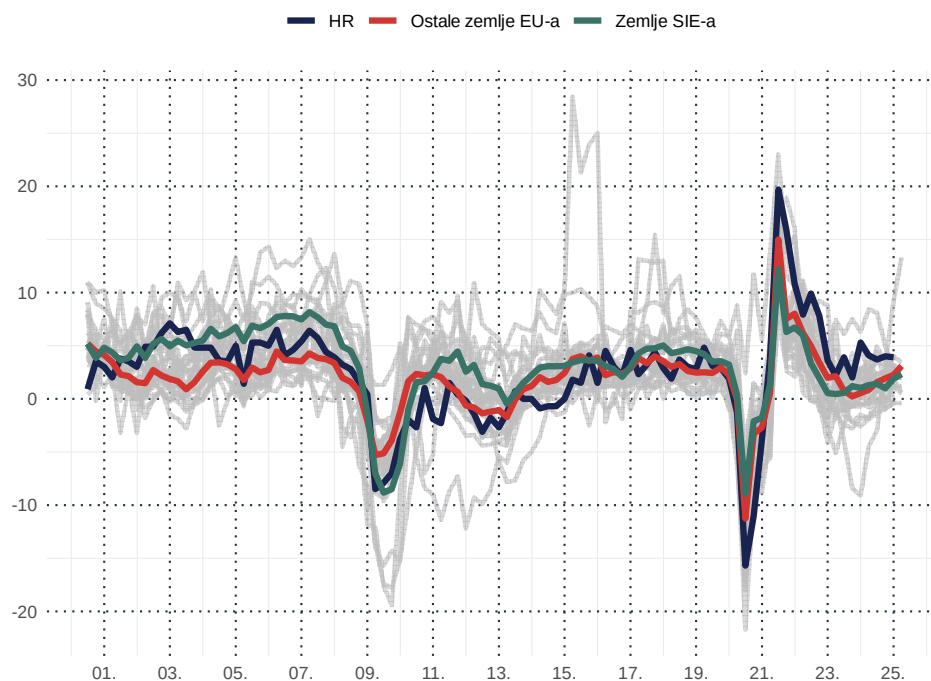

**Recentna
kretanja &
rizici**

**Klimatski
rizici &
tržište
osiguranja**

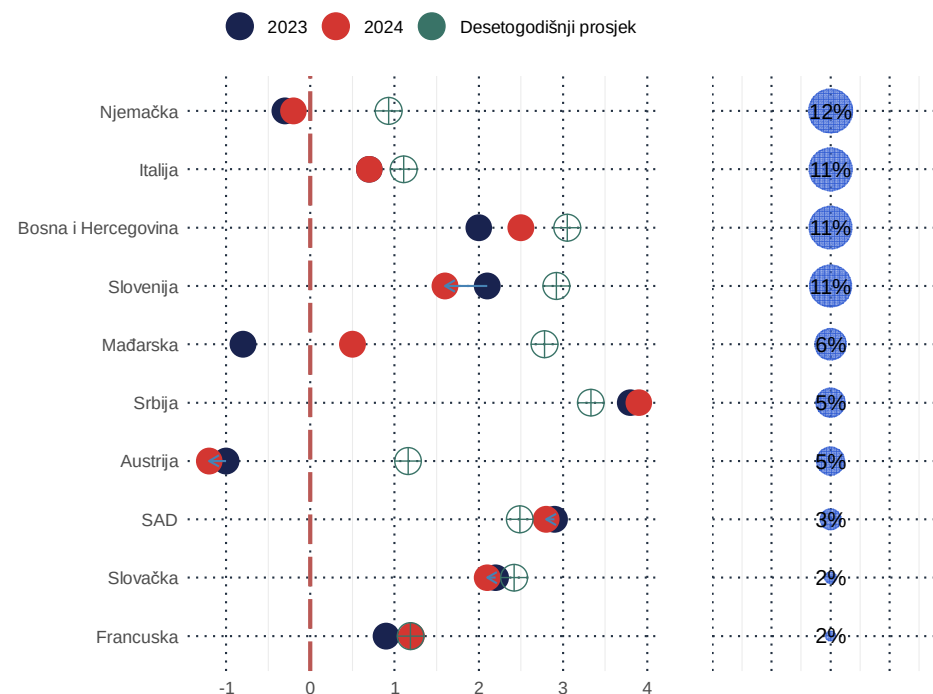
Gospodarski rast uz dozu opreza

Godišnja stopa promjene realnog BDP-a, u %

Napomena: Sivo označene linije prikazuju kretanje indikatora za pojedinačne zemlje EU-a. Zemlje SIE-a čine BG, CZ, EE, HU, LV, LT, PL, RO, SK i SI.
Izvor: Eurostat

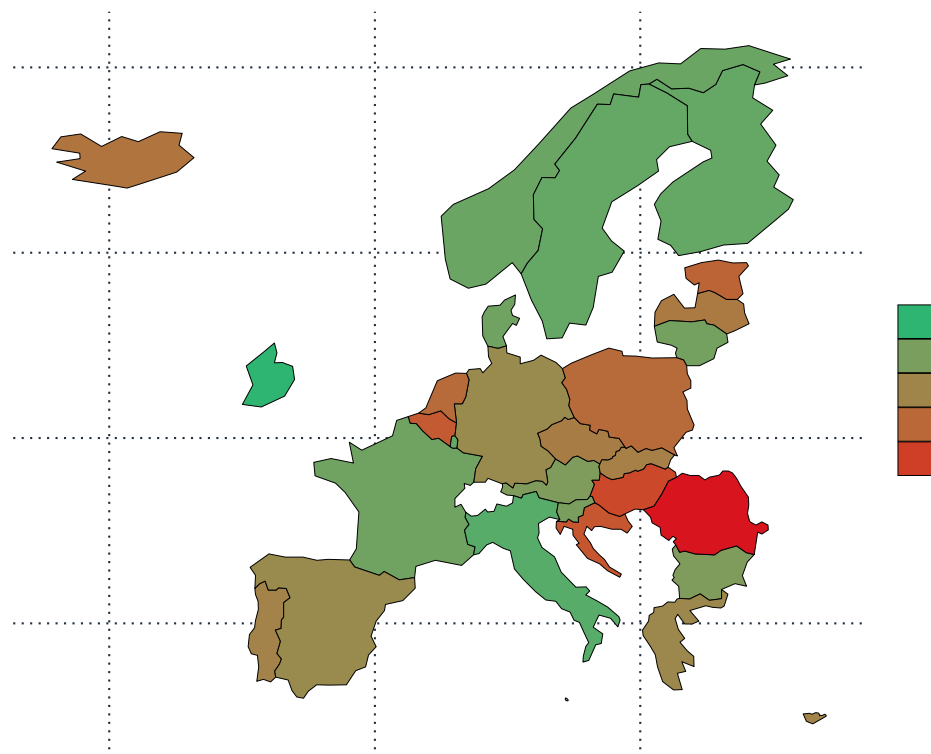
Godišnje stope rasta BDP-a (lijevo) i udio u ukupnom izvozu (desno) najvećih hrvatskih trgovinskih partnera

Izvori: DZS i Eurostat

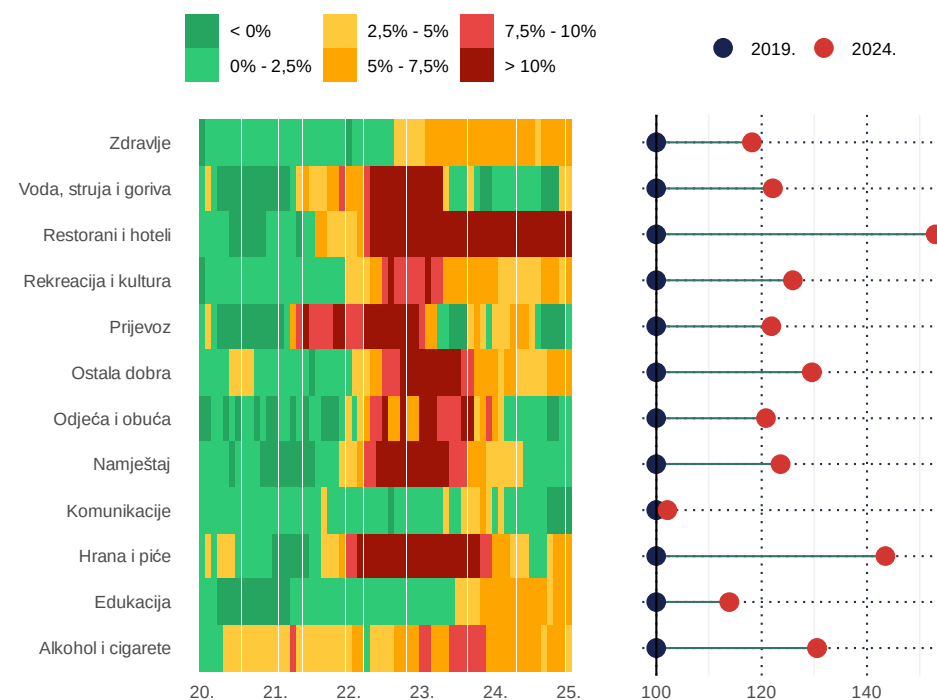
Inflacija se povukla, ali i ne i predala

HICP - godišnja stopa promjene u 2024. godini, u %

Izvor: Eurostat

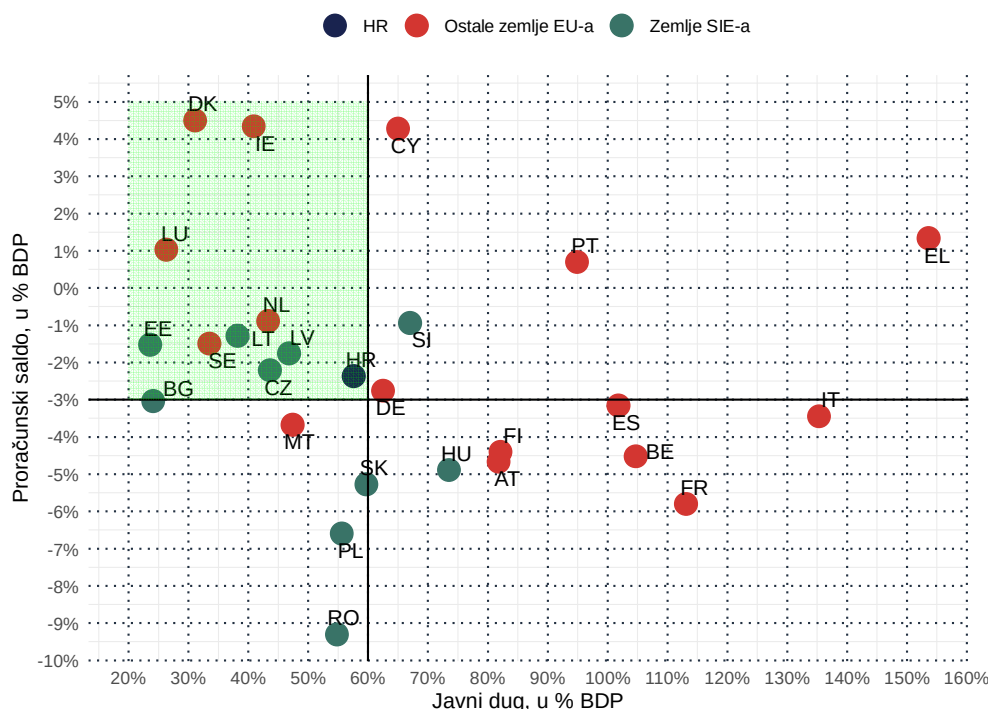
Godišnje stope promjene (lijevo) i petogodišnja promjena (desno) glavnih kategorija indeksa potrošačkih cijena, u %

Izvor: Eurostat

Od fiskalne discipline do kreditnog priznanja

Indikatori zaduženosti i stanja financija opće države, u %

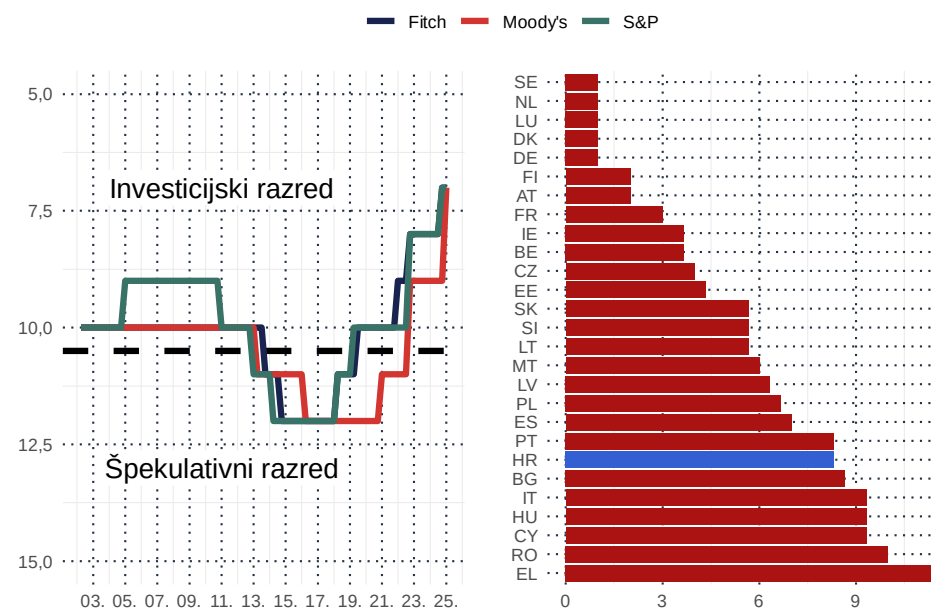

Napomena: Istaknute linije označuju razine javnog duga i proračunskog salda definirane kriterijima konvergencije na temelju Ugovora iz Maastrichta. Podaci se odnose na 31.12.2024. godine.
Izvori: Europska komisija (DG-ECFIN), Eurostat

Numerička vrijednost rejtinga Republike Hrvatske i usporedba sa zemljama EU-a

Kreditni rejtingi RH obveznica

Međunarodna usporedba numeričkog rejtinga

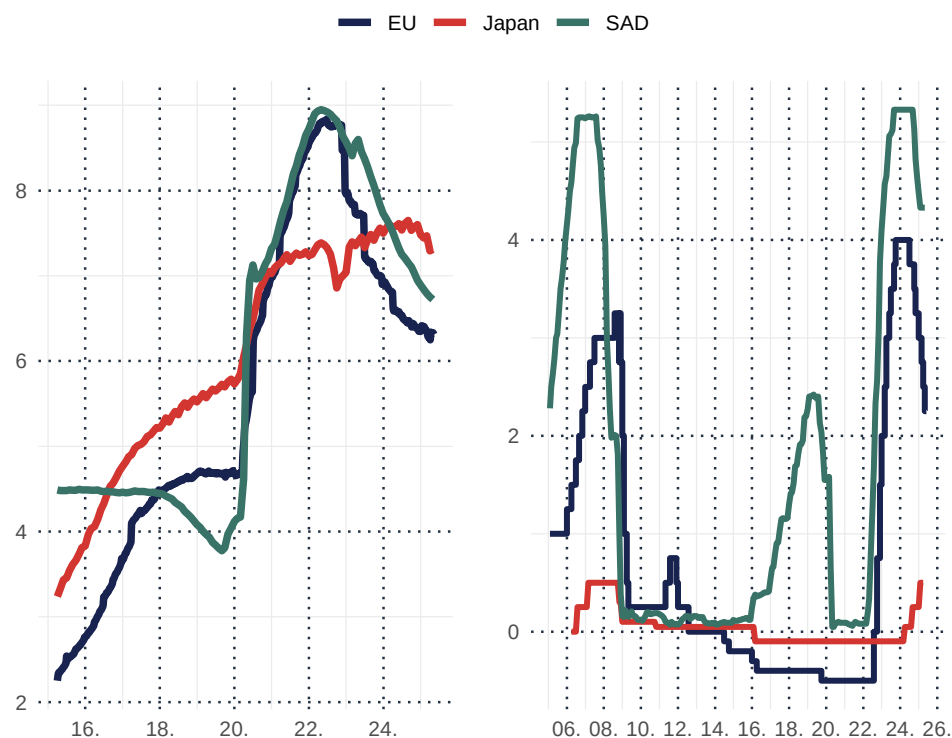
Napomena: Kvantifikacija rejtinga temeljena je na ESB-ovu ključu za mapiranje rejtinga, koji je dodatno proširen informacijama o očekivanom trendu kretanja rejtinga. Numerički rejting izračunat je kao prosjek rejtinga triju agencija na datum 31.12.2024., pri čemu viša vrijednost označava veću rizičnost zemlje.
Izvori: HNB, Trading Economics

Ubl ažen monetarna politika suočena s rastućim neizvjesnostima

Veličina aktive centralnih banaka, u bilijunima jedinica nacionalne valute

Referentne kamatne stope ESB-a i FED-a, u %

Rast prinosa na državne obveznice od početka 2025. godine, u baznim bodovima

Izvori: ESB, Eurostat, St. Louis FED, BIS

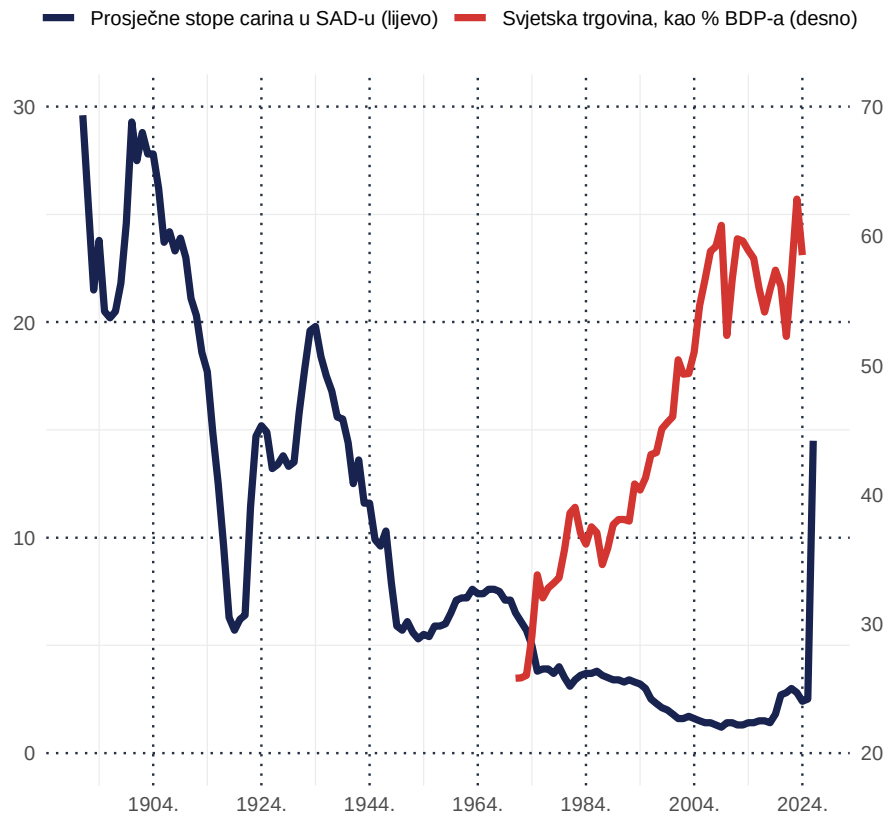
— Euro područje — Japan — SAD — Terminalska premija

Izvori: ECB, St. Louis FED

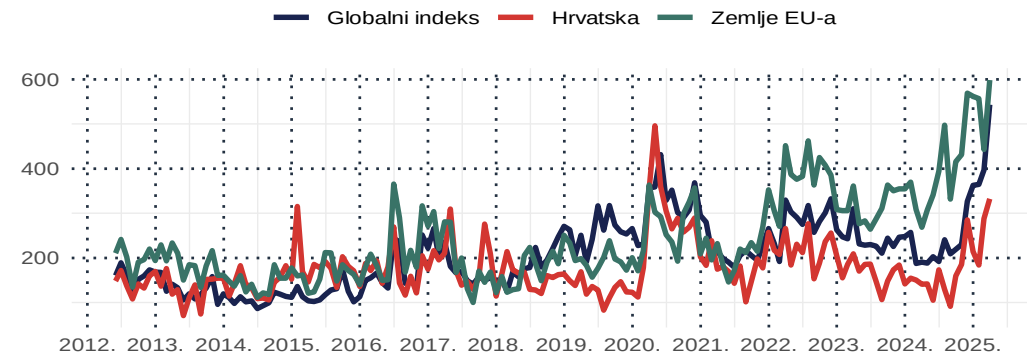
GI obal na neizvjesnost na vrhuncu – i još raste

Carine SAD-a na razinama iz WWII

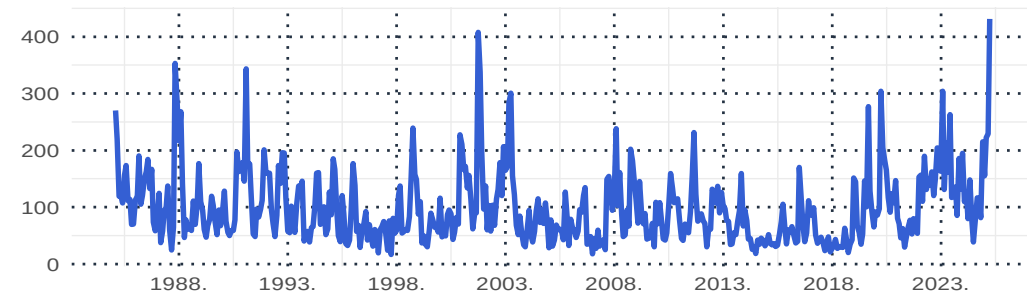

Izvori: World Bank, Visual Capitalist

Indikator neizvjesnosti koju generiraju ekonomske politike

Indikator neizvjesnosti monetarne politike u SAD-u

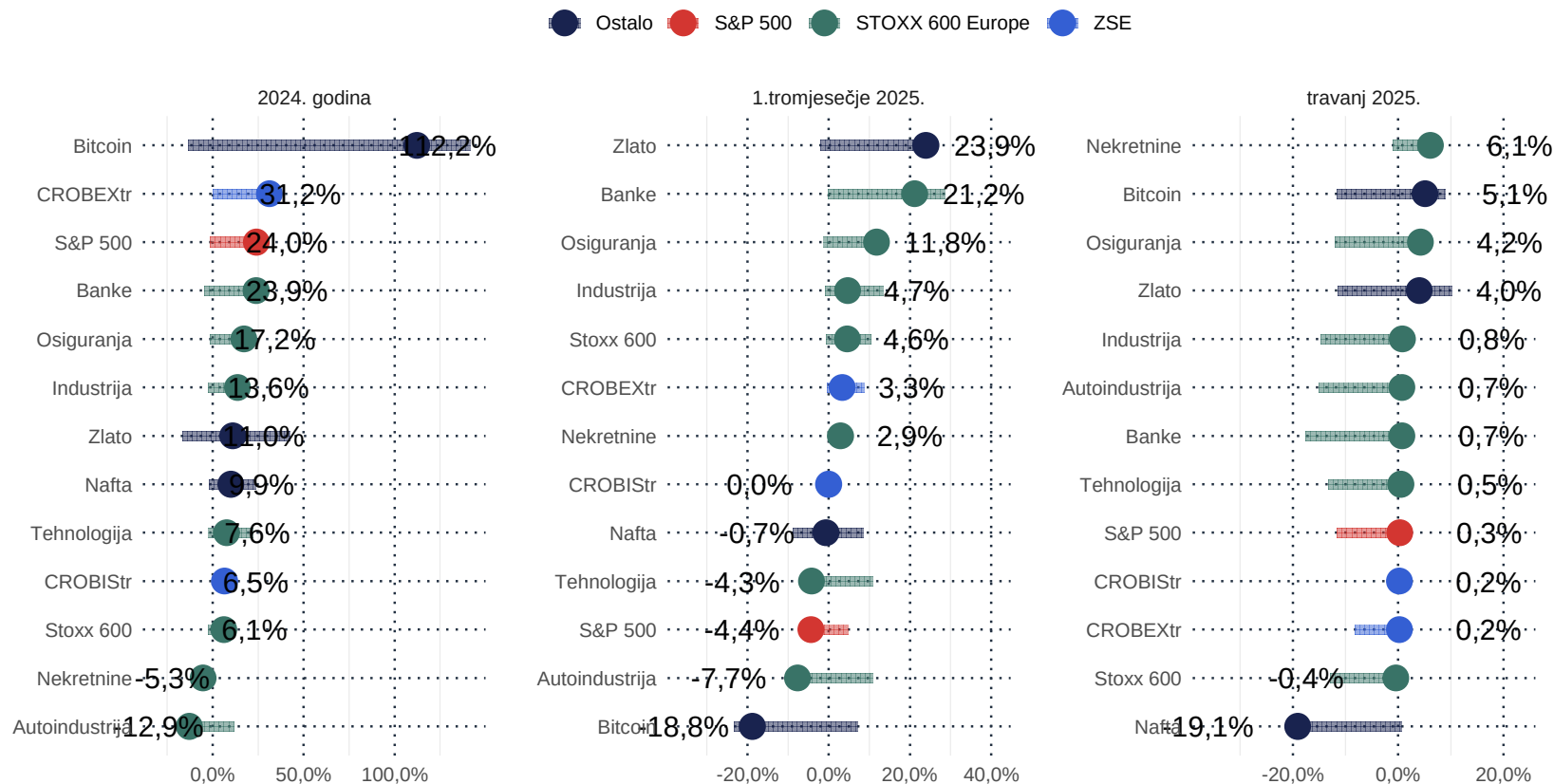

Napomena: Indikator za EU prikazuje prosječnu vrijednost indikatora za Italiju, Njemačku i Francusku.
Izvor: Economic policy uncertainty

Tržišta traže orijentir: travanj pod znakom nervoze i selektivnih korekcija

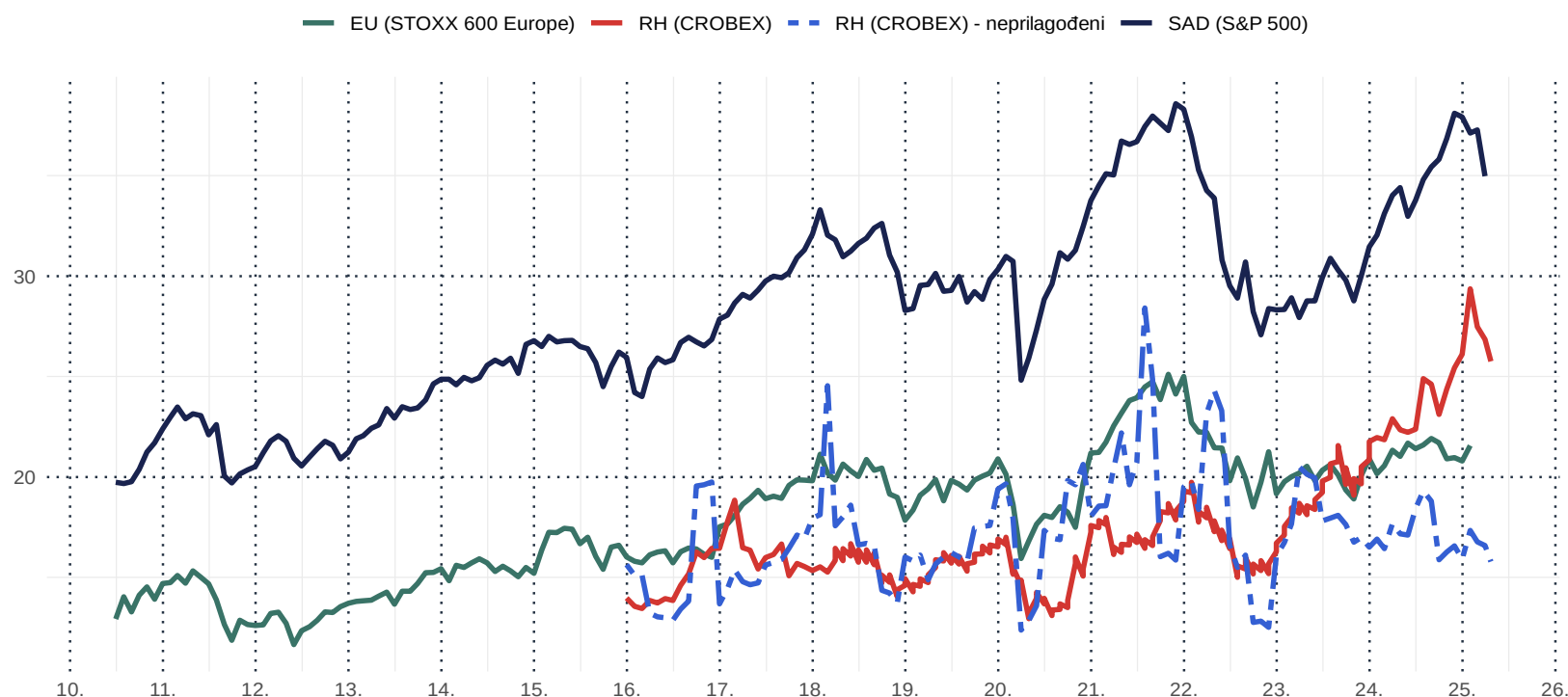
Promjena tržišnih vrijednosti od kraja 2024. do kraja travnja 2025. godine

Napomena: Linije pokazuju raspon vrijednosti, a točke završnu vrijednost na kraju promatranog razdoblja.
Izvori: Marketstack, ZSE, St. Louis FED

Visoka vrednovanja u okruženju potisnute premije za rizik povećavaju rizik korekcije

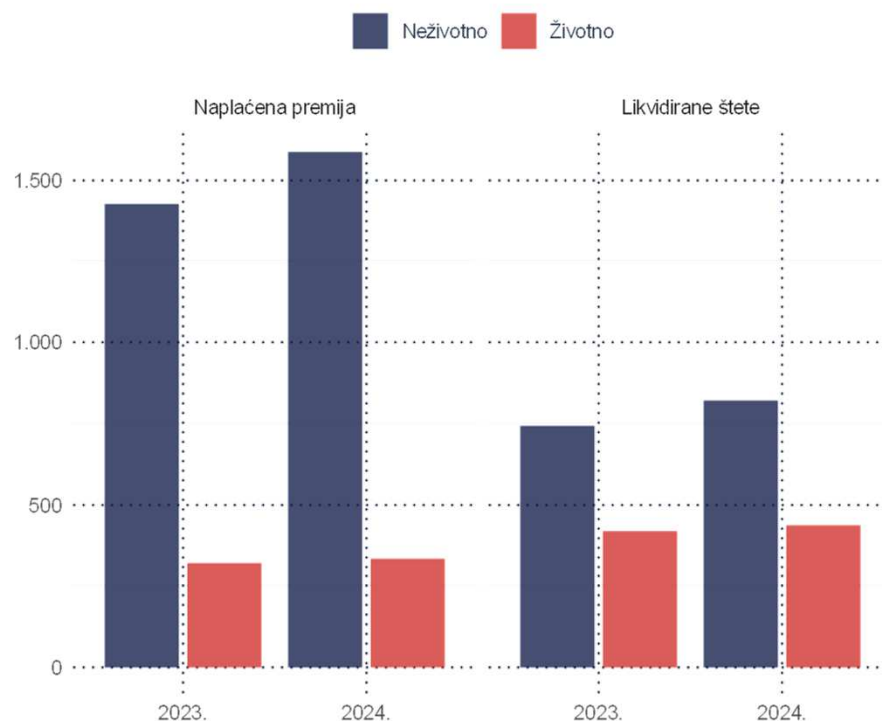
Ciklički prilagođeni omjer cijena i zarada na američkom, europskom i domaćem dioničkom tržištu

Napomena: Ciklički prilagođeni omjer cijene i zarada poduzeća prikazuje koliko je puta vrijednost pojedine dionice viša od prosječne desetogodišnje zarade koju poduzeće generira po dionici, gdje veća vrijednost označuje relativno više vrednovanje u odnosu na fundamente, odnosno dodanu vrijednost koju poduzeće generira. Iscrtkana plava linija prikazuje neprilagođeni omjer cijena i zarada koji uzima u obzir trenutačne cijene i zarade poduzeća.
Izvori: Bloomberg, Eurostat, Robert J. Shiller

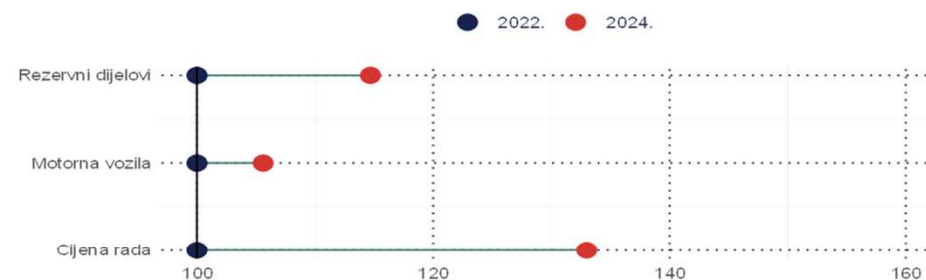
Kad štete diktiraju cijenu osiguranja

Naplaćena premija osiguranja i likvidirane štete, u mil. EUR

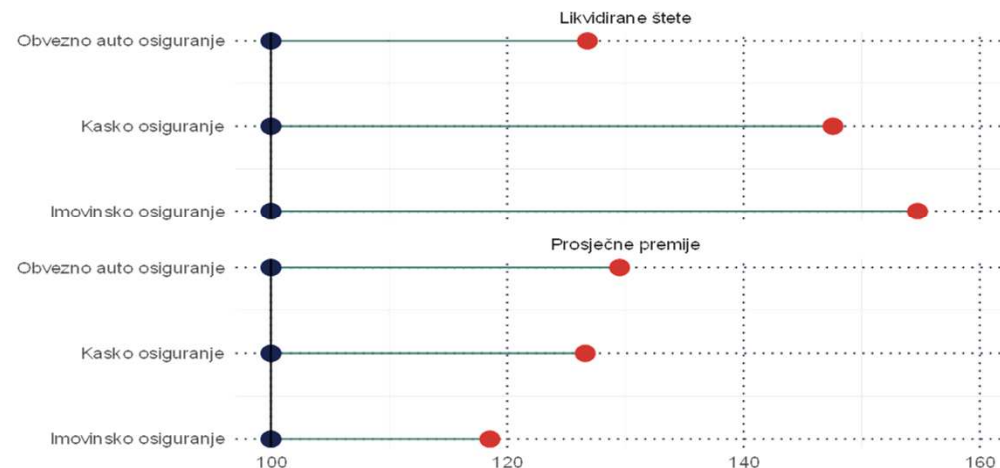

Napomena: Podaci na grafikonu se odnose na kraj 2023. i 2024. godine.
Izvor: Hanfa

Kretanje cijena motornih vozila, rezervnih dijelova i rada u povezanim djelatnostima

Kretanje prosječnih premija i likvidiranih šteta po vrstama osiguranja

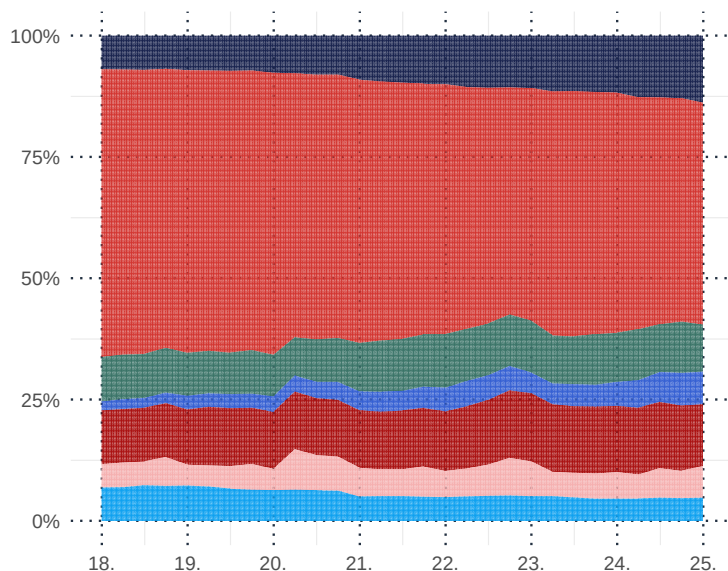
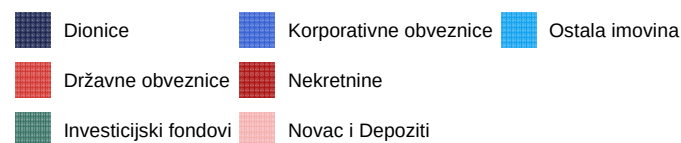

Izvori: Hanfa i Eurostat

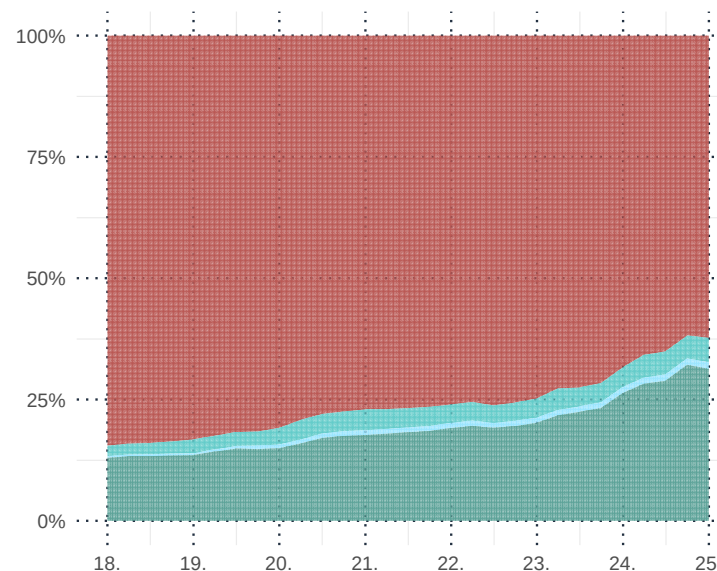
Diversifikacija ulaganja društava za osiguranje s pogledom prema van

Struktura ulaganja društava za osiguranje

Prema vrsti financijskog instrumenta

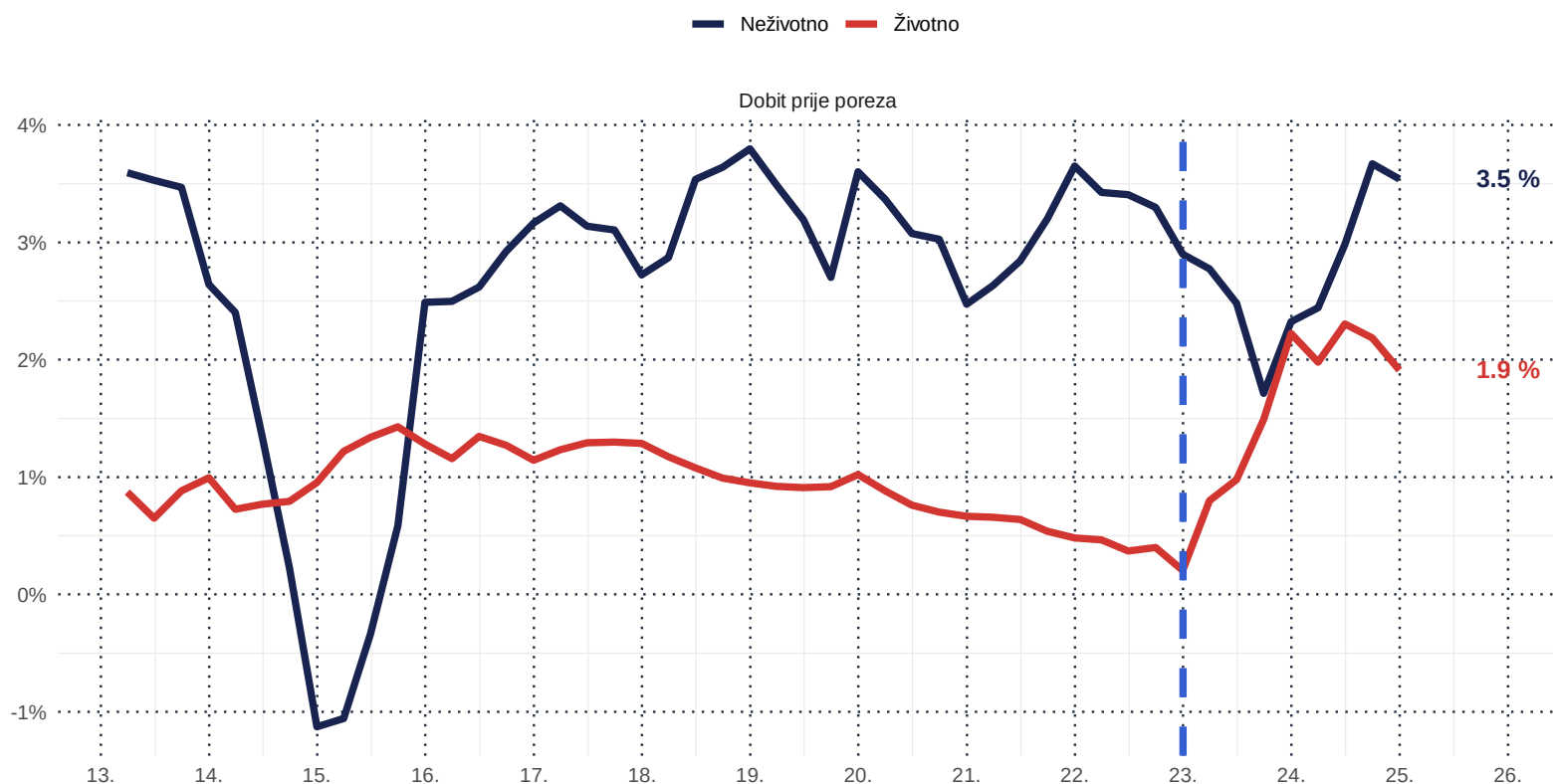
Prema rezidentnosti

Napomena: Prema rezidentnosti su prikazana ulaganja u dionice, obveznice i investicijske fondove.
Izvor: Hanfa

Zarada prati premije i povoljna tržišna kretanja

Povrat na prosječnu imovinu, u %

Napomena: Brojčane oznake prikazuju vrijednost pokazatelja profitabilnosti društava za osiguranje na kraju prosinca 2024. godine. Isprekidana vertikalna linija prikazuje početak primjene novog međunarodnog računovodstvenog standarda MSFI 17.
Izvor: Hanfa

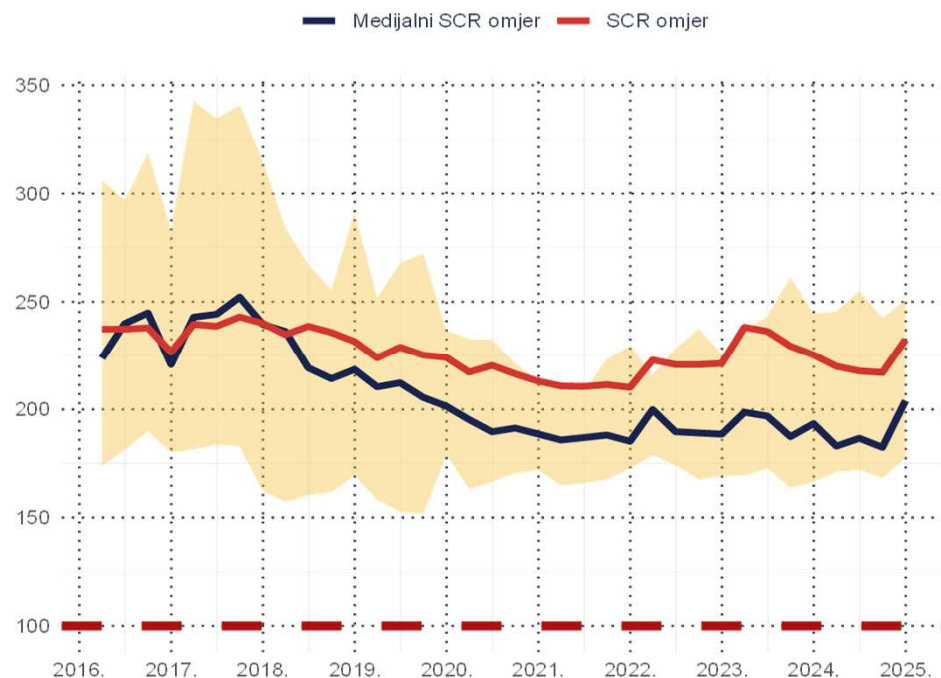
Slide 13

- MB18** @Dragica možeš li napraviti dvije verzije ovog slajda? na jednoj ostavi samo Dobit prije poreza, a na drugoj ograniči Y os da ide samo do -5 (tako da se ne vidi ovaj pad)
Mario Bambulović; 12.5.2025.
- MB19** možeš li dodati vertikalnu liniju na oba podgrafikona i u napomeni naznačiti da osznačuje prelazak na novi IFRS17 računovodstveni standard?
Mario Bambulović; 12.5.2025.
- DS17** dodano
Dragica Sitar; 12.5.2025.

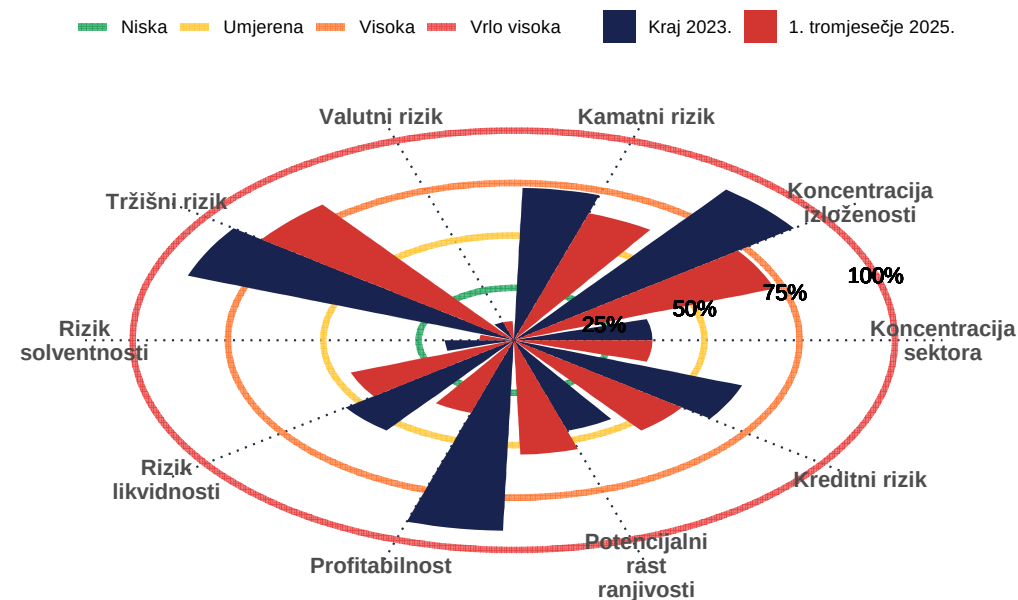
Otpornost raste – unatoč pojačanim izazovima

Ukupni i medijalni SCR omjer, u %

Napomena: Označeno područje označuje interkvartilni raspon SCR omjera po društvima.
Izvor: Hanfa

Sistemske rizike sektora smanjeni u protekloj godini

Izvor: Hanfa

**Recentna
kretanja &
rizici**

**Klimatski
rizici &
tržište
osiguranja**

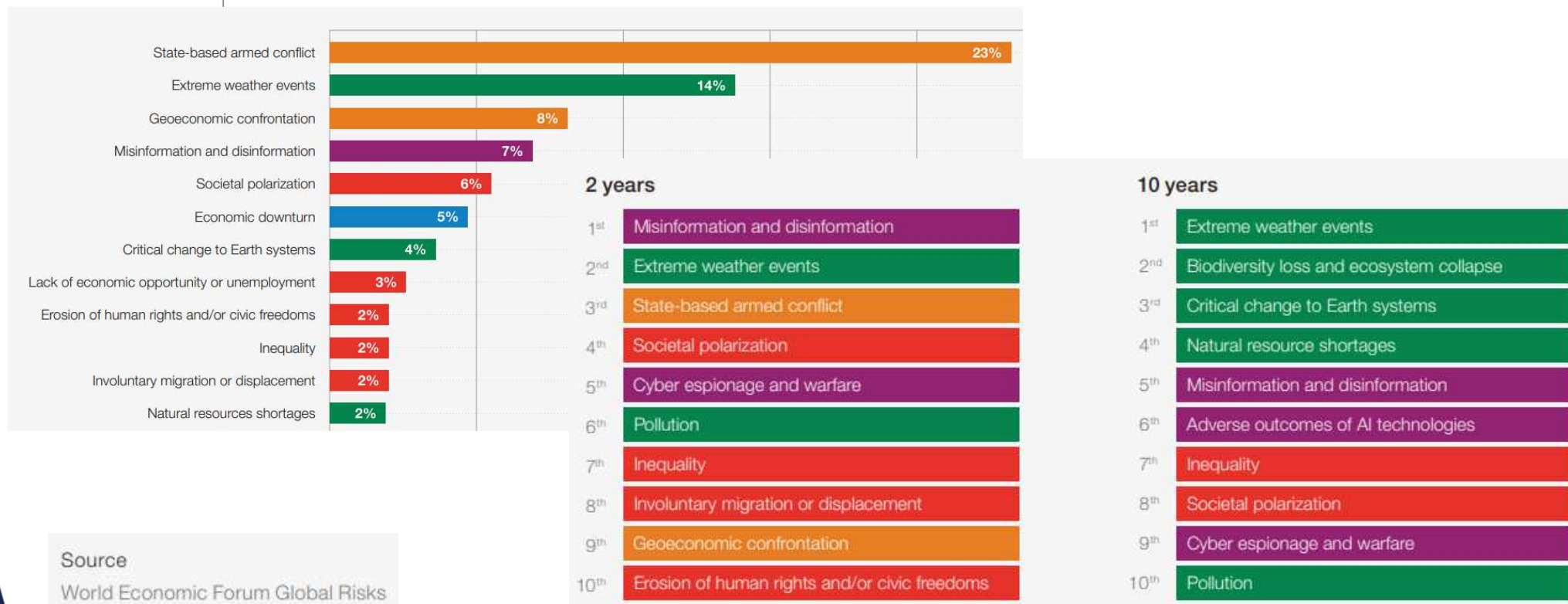

Postajemo svjesni težine situacije

FIGURE B

Current Global Risk Landscape

"Please select one risk that you believe is most likely to present a material crisis on a global scale in 2025."

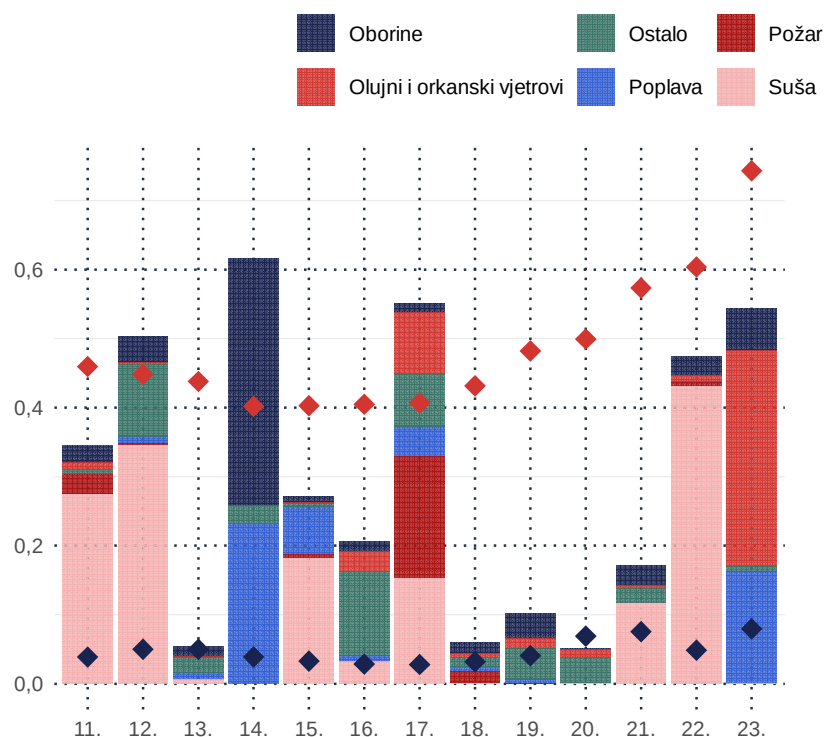
Source

World Economic Forum Global Risks
Perception Survey 2024-2025.

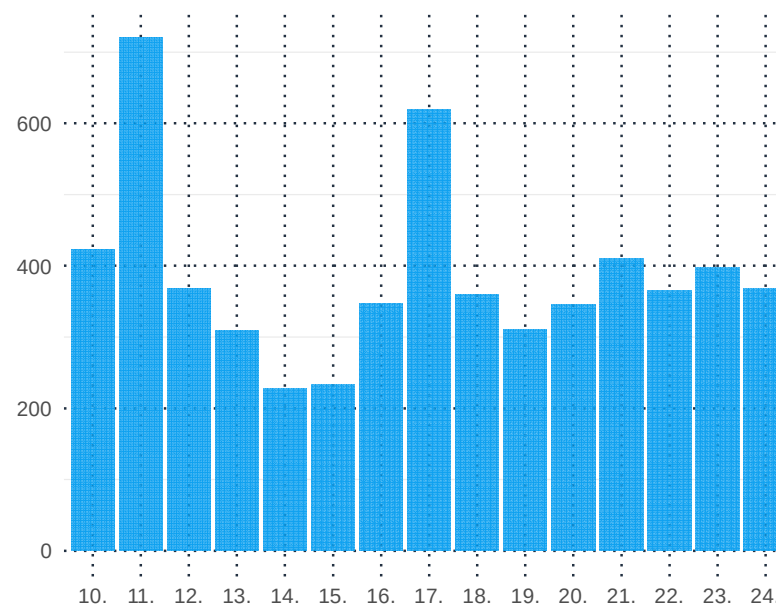
Cijena nedjelovanja je u porastu

Pojava i intenzitet vremenskih neprilika sve su izraženiji

Prijavljene štete uzrokovane vremenskim neprilikama u Hrvatskoj, u mlrd. EUR

Ekonomski gubici od prirodnih katastrofa, globalno u mlrd. USD

Napomena: Točke na lijevom grafikonu označene crvenom bojom prikazuju ukupne likvidirane štete neživotnih osiguranja, dok one označene plavom prikazuju likvidirane štete osiguranja od elementarnih šteta
Izvori: Ministarstvo financija, Statista

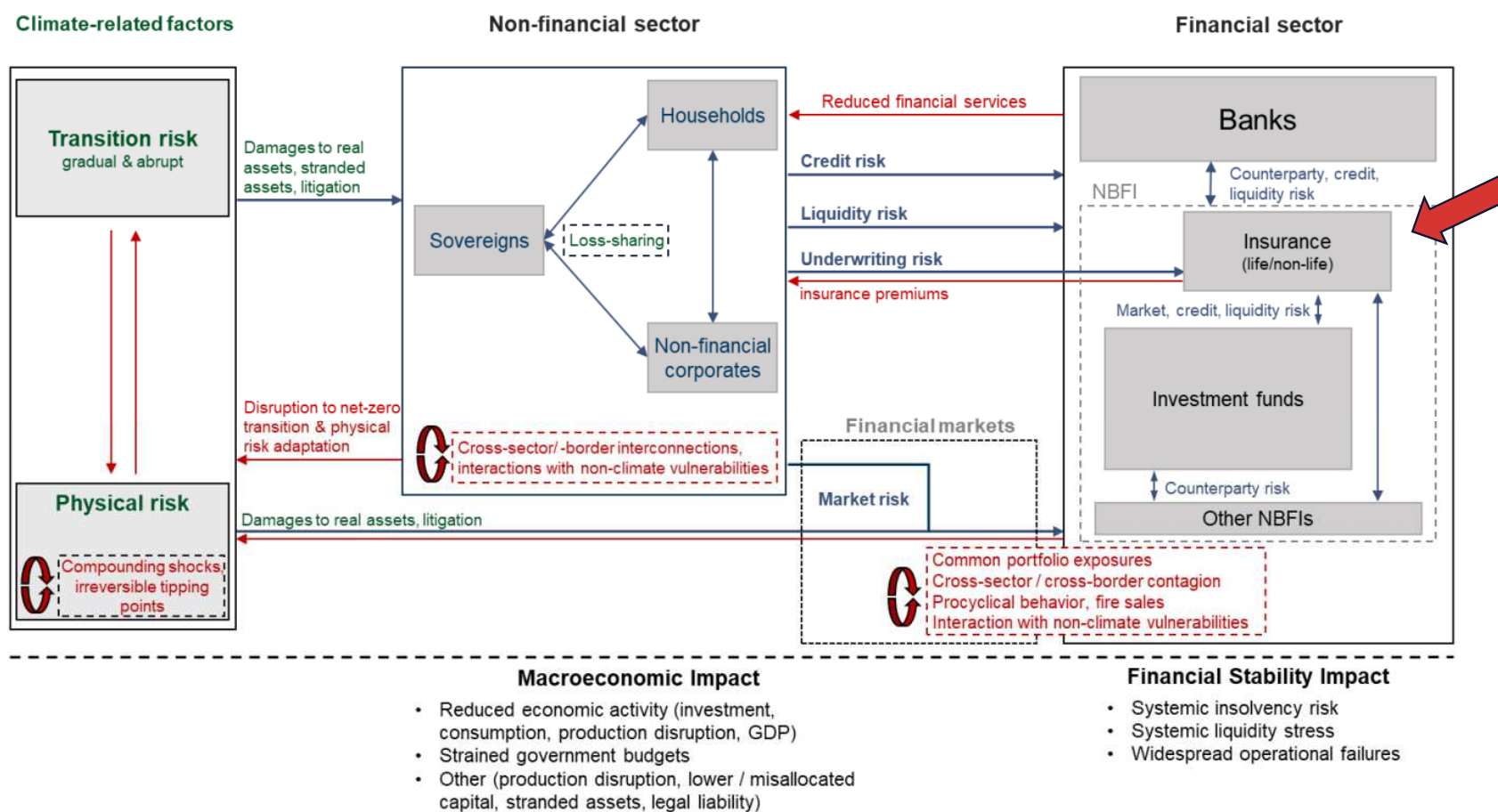
Kl imatski rizici nadilaze jednostavnu definiciju...

... i utječu na financijski sustav kroz razne kanale

Framework for the assessment of climate-related vulnerabilities

Figure 1

■ Transmission channels

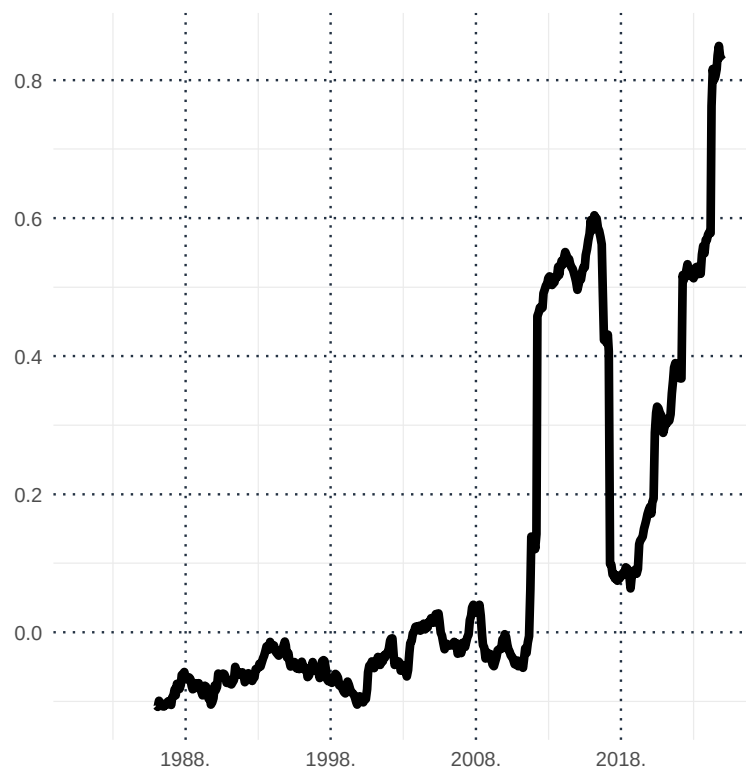
■ Feedback and amplification effects

Source: FSB

Primjer 1: Klimatski stres RH u snažnom je porastu

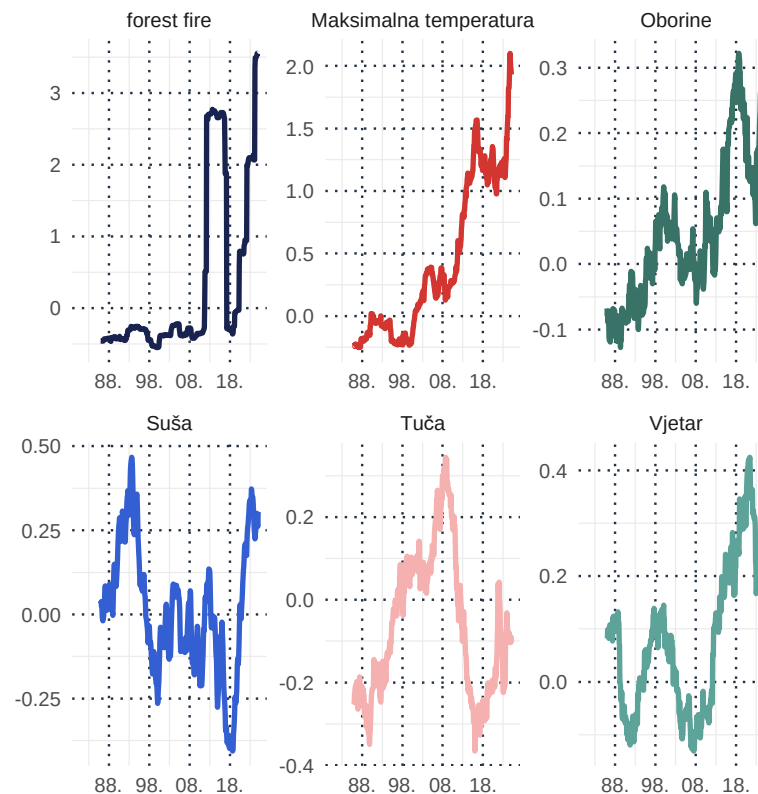
Klimatski stres u značajnom porastu u proteklom desetljeću

Indeks klimatskog stresa

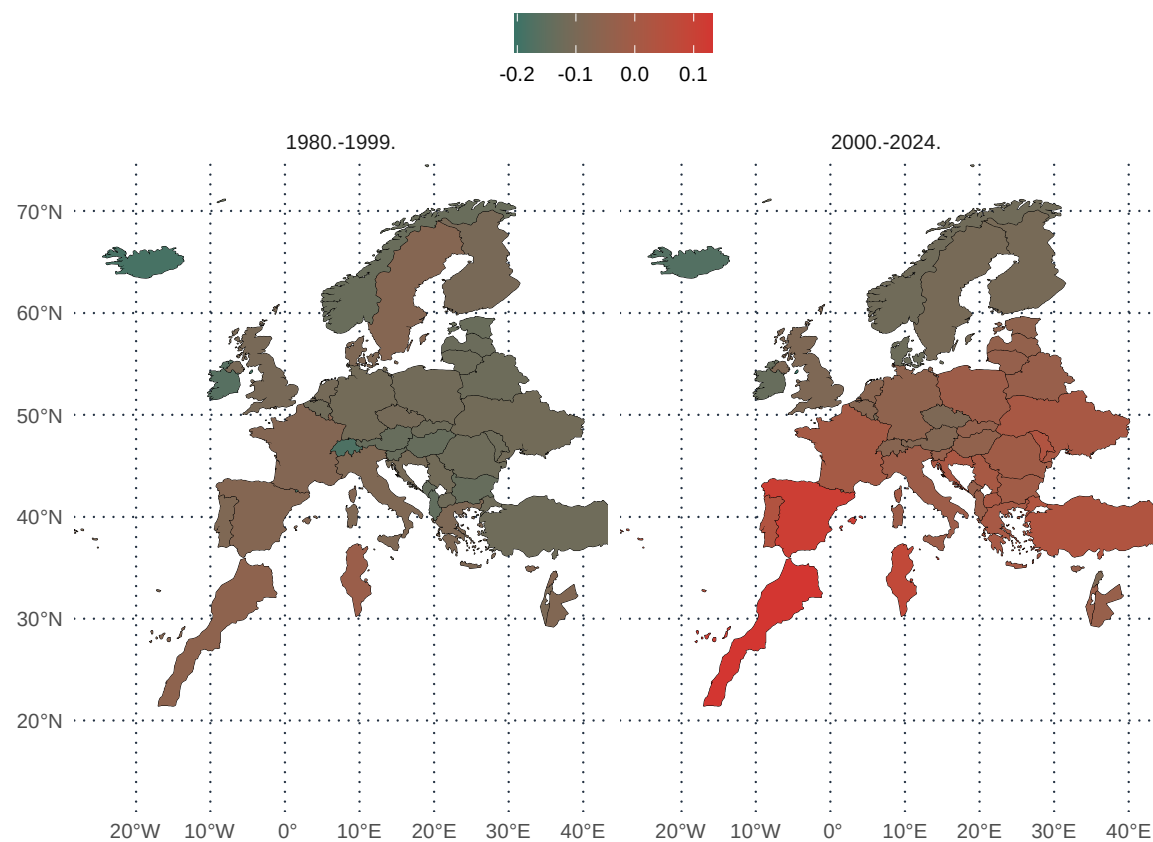
Izvor: Dataclime

Ekstremni vremenski uvjeti

Klimatski stres je relativno više pogodio druge mediteranske zemlje

Prosječni klimatski u promatranim razdobljima

Izvor: Dataclime

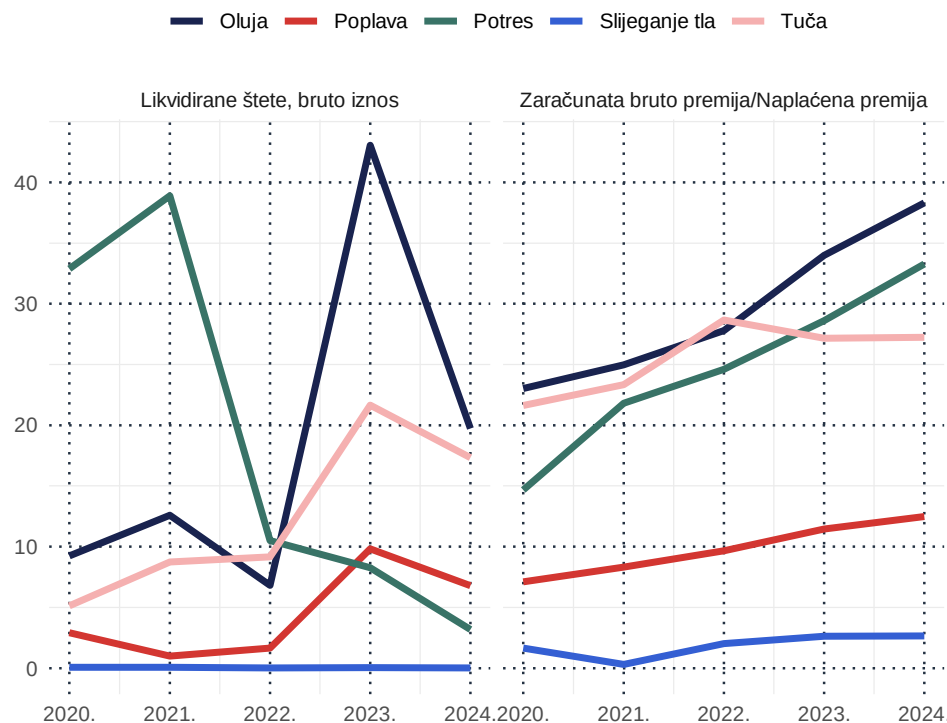
Primjer 2: Jaz osiguranja od katastrofe

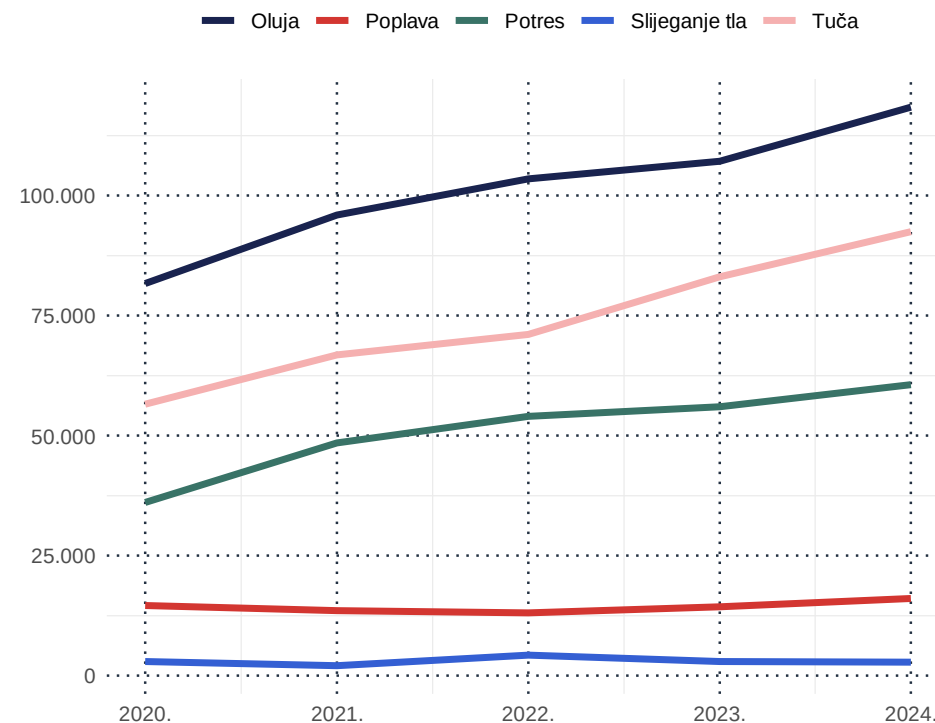
Osiguranje od prirodnih katastrofa u porastu

Premije i štete osiguranja od katastrofa
U mil. EUR

Izvor: Hanfa

Osigurana svota osiguranja od katastrofa
U mil. EUR

Izvor: Hanfa

Sva društva su se uključila u osiguranje rizika od katastrofe

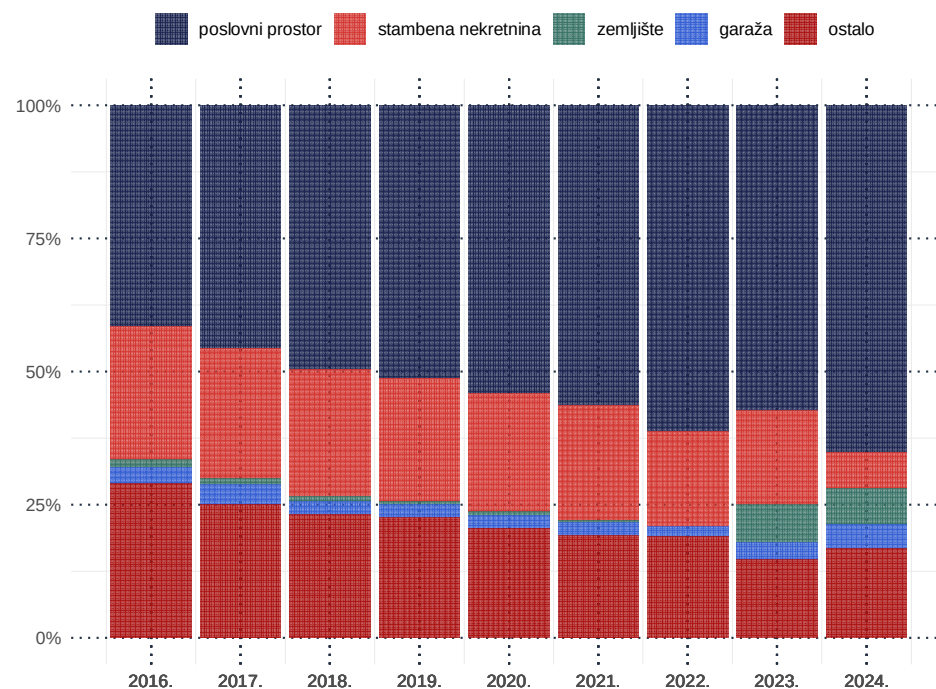
Tržišni udio osiguravatelja po vrsti rizika
Prema ukupnoj naplaćenju premiji

Izvor: Hanfa

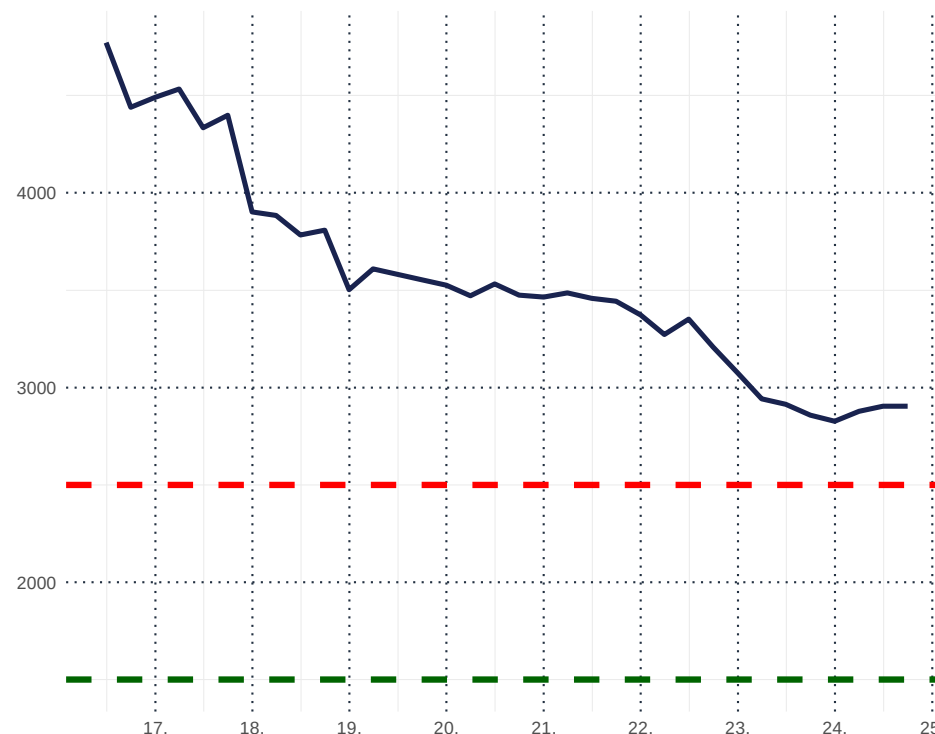
Primjer 3: Nekretnine u portfelju osiguratelja su izložene fizičkim rizicima

Nekretninski portfelj društava za osiguranje prema vrsti nekretnine, u %

Napomena: Ostale nekretnine uključuju razne vrste nekretnina poput dvorca, silosa, hotela, livada, maslinika, oranica, šuma, vinograda, itd.
Izvor: Hanfa

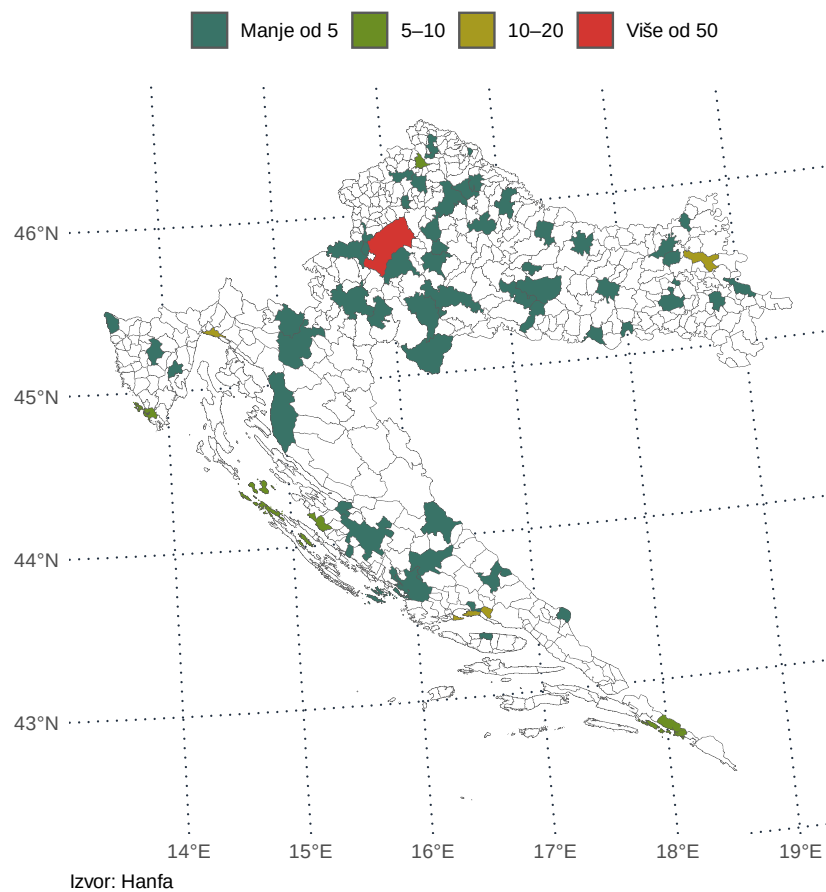
HHI indeks koncentracije izračunat temeljem broja nekretnina u portfelju

Izvor: Hanfa

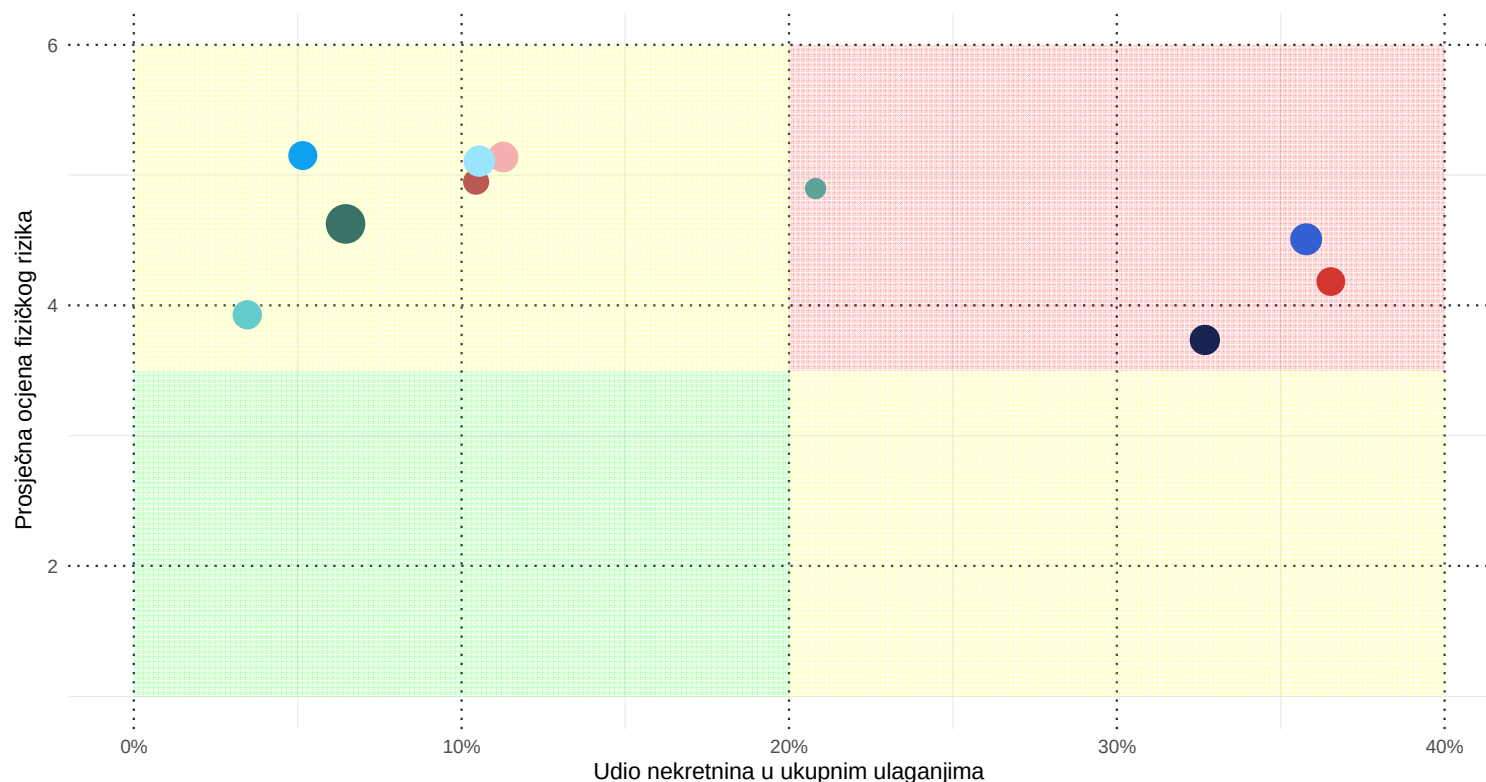
... a ranjivost prvenstveno ovisi o lokaciji

Broj nekretnina društava za osiguranje prema općinama u RH   Ocjene fizičkog rizika po županijama, za 2024. godinu

Fizički rizik nekretnina je naglašen u pojedinim društvima

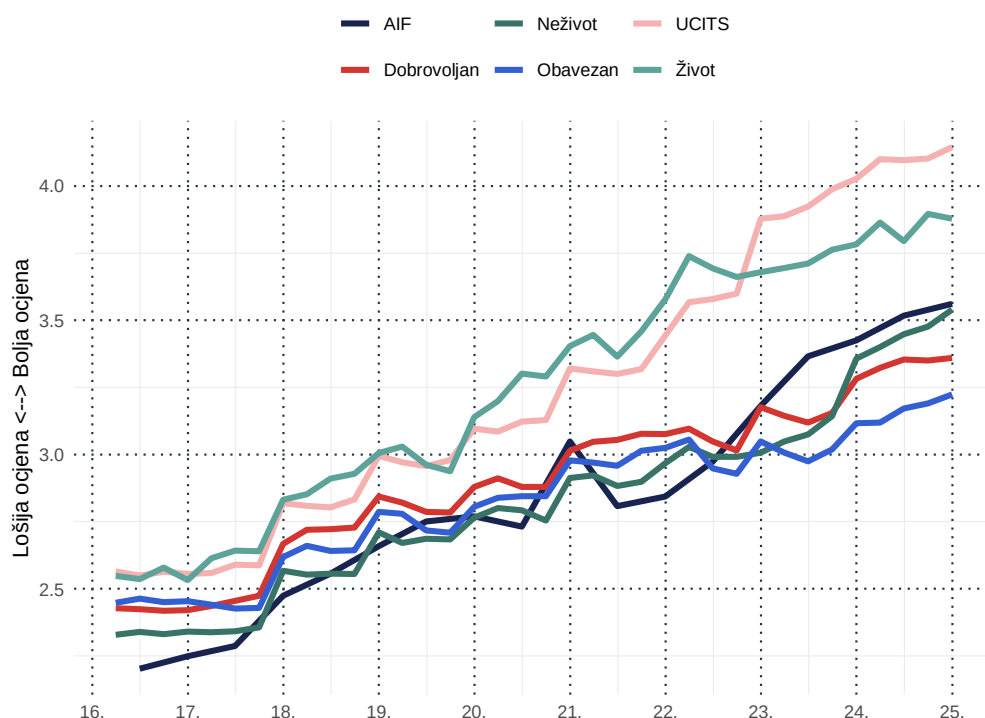
Prosječna ocjena izloženosti nekretninskog portfelja fizičkim rizicima

Napomena: Prikazana je prosječna ocjena fizičkog rizika procijenjena kao ponderirani prosjek, pri čemu je ponder proporcionalan vrijednosti nekretnine. Veličina točke označava veličinu ukupnih ulaganja promatranog društva.
Izvori: Hanfa, Europska komisija (Disaster Risk Management Knowledge Centre - DRMKC)

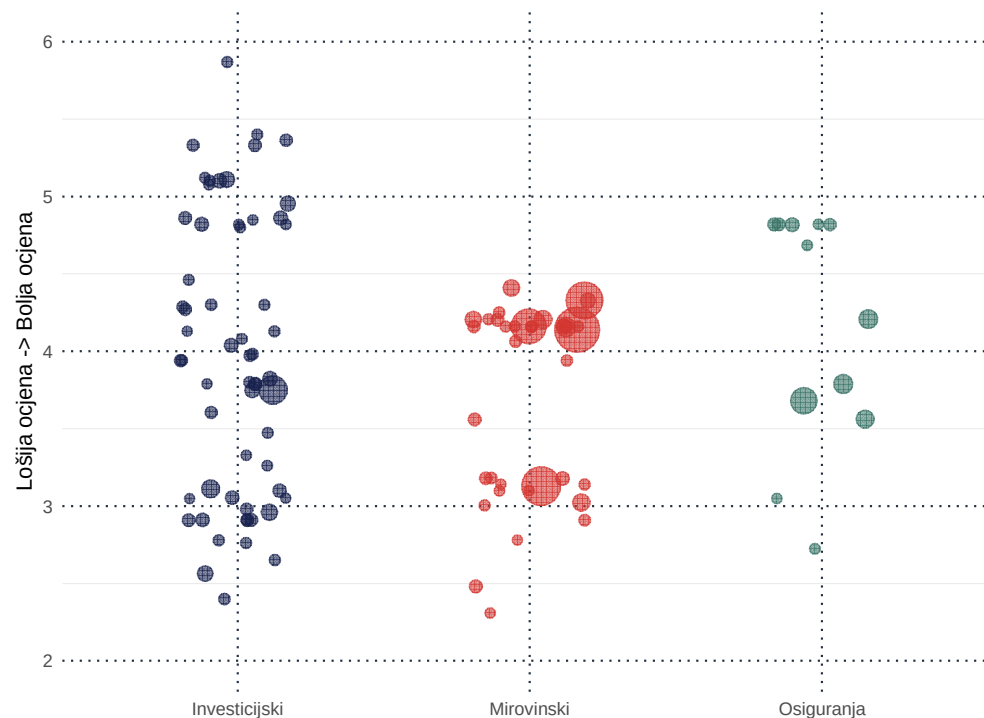
Primjer 4: Portfelji osiguratelja izloženi su i tranzicijskim rizicima

Prosječne ESG ocjene dioničkog i obvezničkog portfelja

Napomena: ESG ocjene se kreću u rasponu od 0 do 10, pri čemu viši broj označava bolju ocjenu.
Izvor: Hanfa, Bloomberg, Eurostat

Medijalna ESG ocjena dioničkog portfelja subjekata nadzora

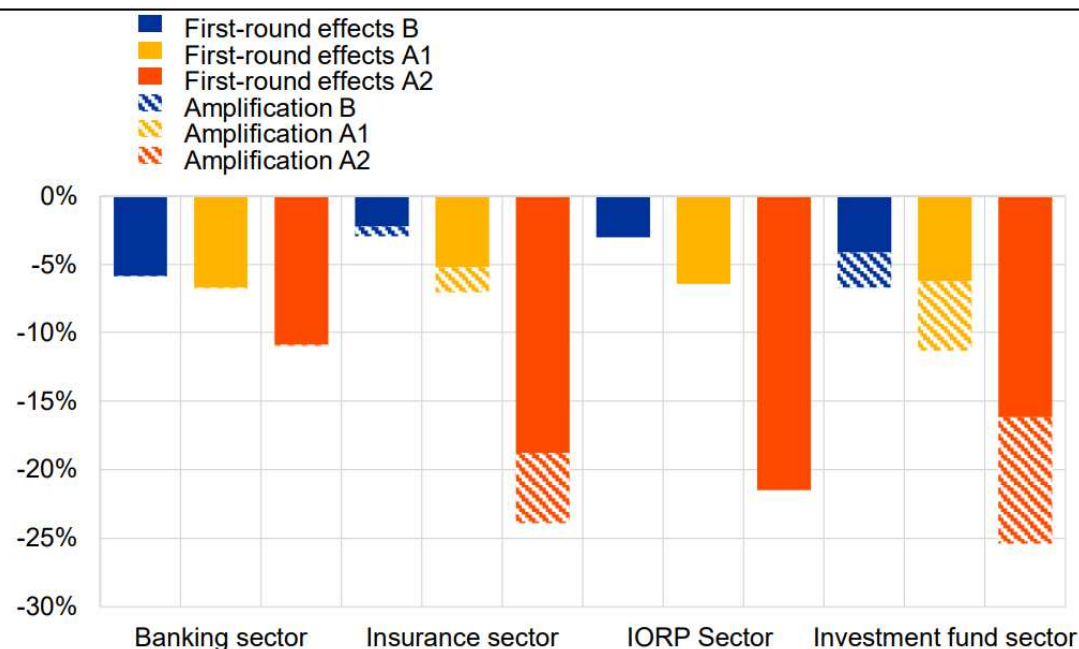

Napomena: ESG ocjene se kreću u rasponu od 0 do 10 pri čemu veći broj označava bolju ocjenu, dok je veličina točke proporcionalna veličini subjekta.
Izvori: Hanfa, Bloomberg

Stresno testiranje može pomoći u otkrivanju ranjivosti na kl imatske rizike

Figure 1: Total losses relative to exposures in scope by sector

(2023-2030, percentages)

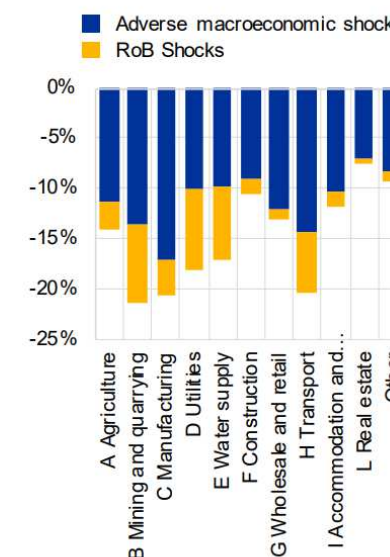

Source: EBA, EIOPA, ESMA and ECB calculations.

https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.report_fit-for-55_stress_test_exercise~7fec18f3a8.en.pdf

Figure 4: Gross value added shocks by sector and source of impact

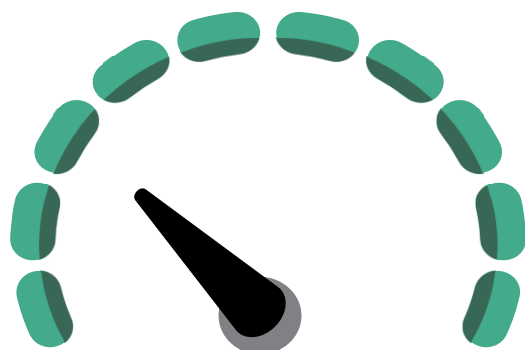
(2023-2030, percentages)

Source: ESRB Fit for 55 climate scenarios.

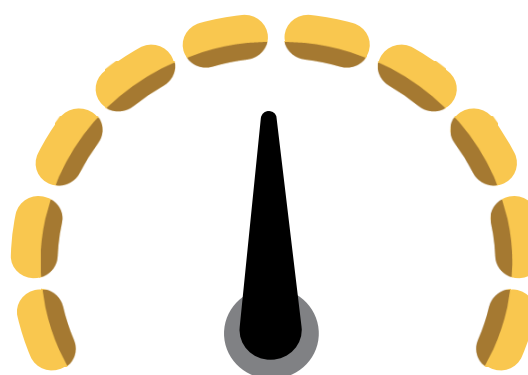
... ali i na „tradicionalne“ rizike → tržišna vježba stresnog testiranja 2025.

Ciljevi vježbe

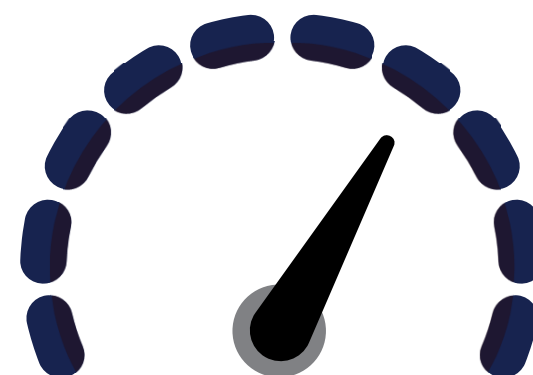
Procjena otpornosti na stres

Procjene prelijevanja rizika na druge djelove finansijskog sustava

Identifikacije ranjivosti

Potencijal neizmjenjene regulatornog okvira

Poboljšanje upravljanja rizicima

Potpora finansijskoj stabilnosti

Odgovor 1. Revizija direktive solventnost II

- Stupanje na snagu – siječanj 2025.
- Očekivani početak primjene – 2027.
- Promjene u svatrupa Solventnosti II:

Kvantitativni zahtjevi

- o Prilagodba za izračun dodatka za rizik (*Risk margin*)
- o Prilagodbe za izračun SCR-a (kamadni rizik, simetrična prilagodba)
- o Prilagodba LTG mjera (mjere dugoročnih garancija)

Kvalitativni zahtjevi

- o Prilagodbe u sustavu upravljanja
- o Upravljanje kibernetičkim rizikom, rizikom likvidnosti i održivosti
- o Makrobonitetna razmatranja
- o Klimatske promjene

Izveštavanje

- o Prilagodba u rokovima
- o Prilagodbe u izvještaju o solventnosti i financijskoj stabilnosti (SFCR)
- o Mjere proporcionalnosti

Odgovor 2. OECD – Preporuka o strategijama financiranja rizika od katastrofa

Strategija upravljanja rizicima od katastrofa

- Multi sektorski i sektorski pristup
- Procjena fiskalnih učinaka

Proračunske rezerve i pomoć u slučaju katastrofa

- Financiranje oporavka od prirodnih katastrofa (do 0,5% prihoda općeg proračuna)
- Fond solidarnosti EU Mehaniizam za oporavak i otpornost

Prikupljanje podataka

- Nedostatak centralizirane baze podataka
- Registar šteta

Financijski alati

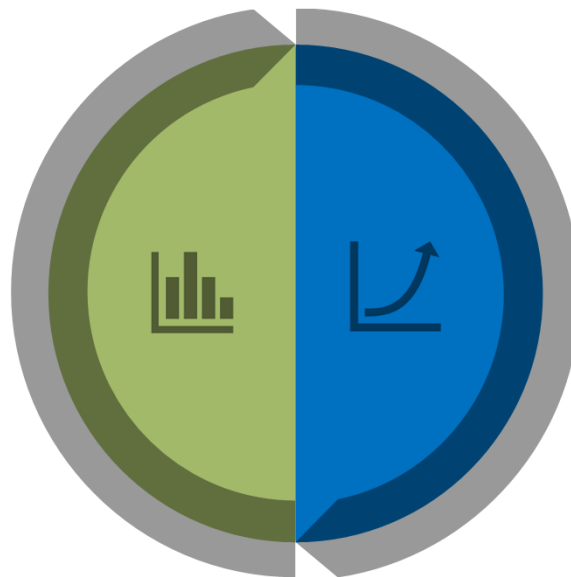
- Programi subvencioniranja premla osiguranja od prirodnih katastrofa
- Podizanje svijesti o potrebi za osiguranjem (niska stopa penetracije osiguranja)

Odgovor 3. RH strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine

- Nadležno tijelo za provedbu → Ministarstvo unutarnjih poslova
- Cilj upravljanja rizicima od katastrofa je smanjiti ili izbjeći potencijal ne štete i gubitke, osigurati brz i učinkovit odgovor, pružiti potrebnu pomoć žrtvama katastrofe te postići odgovarajuć oporavak
- Svrha Strategije upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine je poboljšati sposobnost upravljanja rizicima u svakom segmentu, u svim sektorima i na svim razinama te za sve rizike u Republici Hrvatskoj, uz određivanje prioriteta u skladu s Procjenom rizika

Strateški ciljevi:

**1. SMANJENJE RIZIKA
OD KATASTROFA**

**2. POVEĆANJE SPREMNOSTI
ZA UPRAVLJANJE U
KATASTROFAMA**

Izvor: [Civilna zaštita RH](#)

Odgovor 4.0 m nibus - Manje složenosti, više održivosti

- Atom Om nibus regulativa predstavlja prijedlog usmjeren na pojednostavljenje pravila o izvještavanju o održivosti kroz izmjene ključnih europskih regulativa – CSRD, CSDDD, CBAM i EU Taksonomije.
- Target Cilj ove inicijative je povećati konkurentnost Europske unije smanjenjem regulatornog opterećenja za poduzeća, omogućujući im učinkovitije usklađivanje s propisima i poticanje održivog poslovanja.

Koji su glavni prijedlozi?

Odgoda primjene

- 2025 → 2027 – ostali veliki poduzetnici koji nisu do sada bili obuhvaćeni CSRD-om (drugi krug obveznika) – 2 godine odgode
- 2026 → 2028 – MSP uvršteni na burzu, male i jednostavne kreditne institucije te vlastita osiguravajuća društva (treći krug obveznika) – 2 godine odgode

Revizije i provjera

- Ukida se mogućnost prelaska sa zahtjeva za ograničenom na razumnu provjeru

Smanjen opseg primjene

- EU 1.000 radnika (prije 500), i
- poduzetnici > EUR 50 mil neto prihoda, ili
  - > EUR 25 mil ukupne imovine
- Poduzetnici > EUR 450 mil EU neto prihoda matice
- trećih (prije EUR 150 mil)
- zemalja > EUR 50 mil neto prihoda podružnice
  - (prije EUR 40 mil)

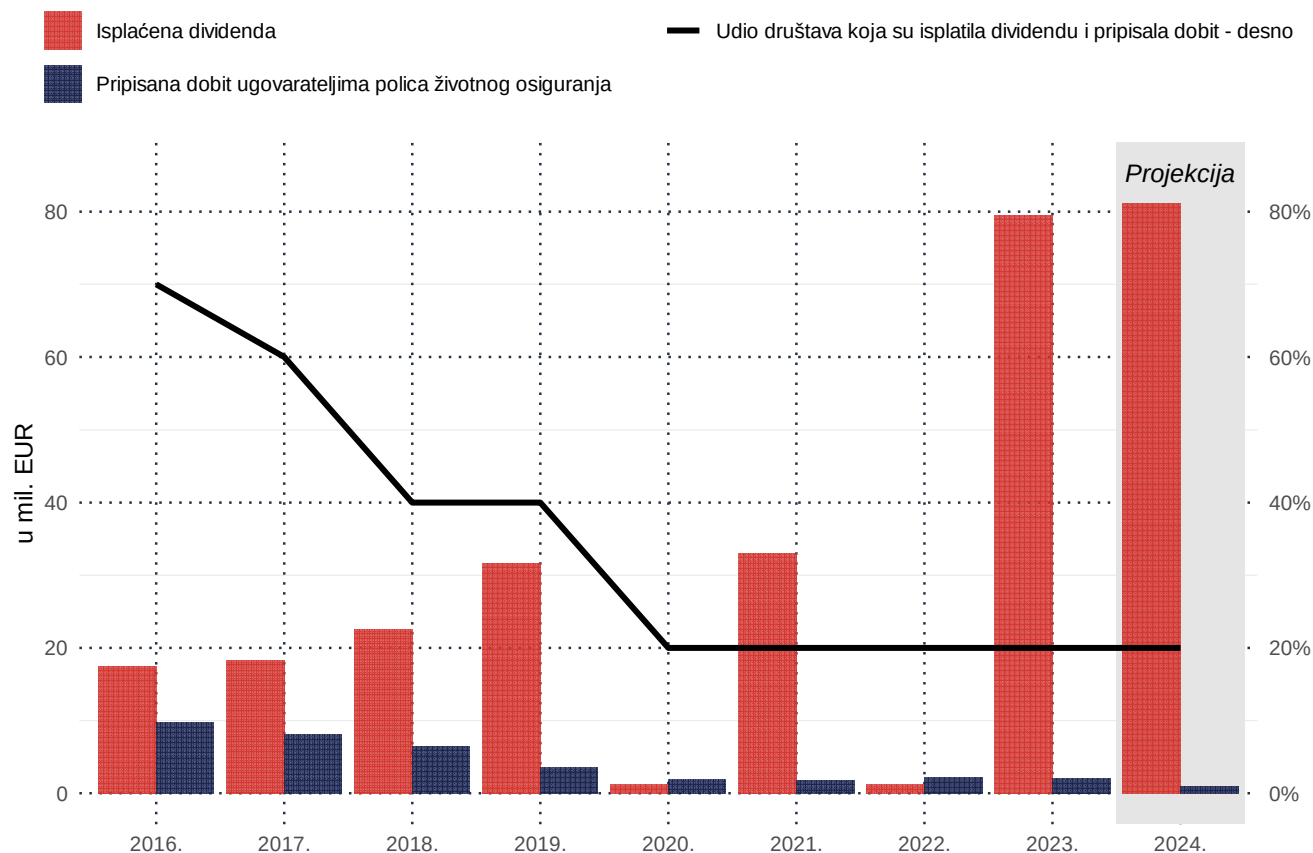

Pojednostavljeno izvještavanje

- Revizija ESRS-a s ciljem jasnijeg definiranja odredbi, poboljšane konzistentnosti drugim propisima i smanjenjem broja zahtjeva
- Ukida se obveza donošenja sektorskih standarda

Stabilan sektor izadovoljno potrošači- ciljeviko je nadopunjuju

Isplata dividende i pripis dobiti ugovarateljima polica životnih osiguranja

- Pripis dobiti ugovarateljima polica životnog osiguranja u skladu je s načelima zaštite potrošača, očuvanja povjerenja u tržište osiguranja te pravednog i uravnoteženog tretmana svih dionika
- Pripis dobiti ugovarateljima polica životnog osiguranja može povećati povjerenje potrošača kao i povećati atraktivnost proizvoda

Izvori: Hanfa, društva za osiguranje

**Hvala vam
na pažnji!!**

